EMEK

HAFTALIK YAYIN

TİP GENEL BAŞKANI YILDIZ CUMHURBAŞKANINA MUHTIRA VERDİ

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Şaban Yıldız, 6 Temmuz 1970 günü Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'a, İstanbul - Kocaeli Bölgesindeki İşçi direnişini, Güney Doğu Anadoludaki komando hareketlerini ve gençlik olaylarını ele alarak Türkiye'deki genel bunalımın bir tahlilini ve Türkiye İşçi Partisi'nin ivedilikle alınması zorunlu tedbirler konusundaki önerilerini kapsayan aşağıdaki muhtırayı vermiştir.

TİP Genel Başkanı ŞABAN YILDIZ

«Devlet Başkanı Olarak Ağırlığınızı Koyunuz»

Sayın Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı
ANKARA

Ankara
6. 7. 1970

Sayın Cumhurbaşkanımız,

Memleketin içinde bulunduğu bunalımlı durum karşısında, Türkiye İşçi Partisinin, Anayasamıza ve toplumumuzun objektif şartlarına uygun olduğuna inandığımız görüşlerini Yüksek Katınıza arzetmeyi bir görev biliyoruz. Buna lüzum görmemizin başlıca iki nedeni vardır; Birisi bugünkü iktidarın sorunlara gerçekçi ve geçerli çözüm yolları aramak ve getirmek yerine, baskıyı ve demokratik hak ve hürriyetleri kısıtlama yolunu tercih eder bir politika izlemesidir. İkincisi, iktidarın, gittikçe artan ölçülerde Anayasa çerçevesi dışına düşmesi, Anayasa hükümleriyle AP'nin fiilî politikası arasında gittikçe genişleyen bir uçurumun meydana gelmesidir.

Baskı ve şiddet usûlleri çok kısa vadede bir sukûn sağlar gibi görünse de, bu çok sathî ve şekli bir sükûndur. Huzursuzluklar, bunalımlar alttan alta daha da birikerek devam eder ve ergeç, olumlu ve geçerli çözümleri kaçınılmaz kılan daha büyük çalkantı ve patlamalara yolaçar. Onbinleri kapsıyan kitle hareketlerini, direnişleri, mefruz bir takım «bölücü», «müfsit» ve «tahrikçilerin» sorumluluğuna bağlamak ve zecri tedbirlerle bunların önlenebileceğini sanıp o yola başvurmak, sosyal ilimlerin ve mantığın kabul edebileceği bir görüş ve politika değildir. Kitle hareketlerini meydana getiren amiller ekonomik ve sosyal düzen bozukluğu ve bunun yarattığı ekonomik-sosyal sıkıntılardır.

İzlenen ve uygulanan politikanın Anayasal hukuk düzeniyle gittikçe daha ters düşmesi de, huzursuzluk ve çalkantıları doğuran ve arttıran bir amildir. Bir yandan, Anayasamın öngördüğü laik, sosyal hukuk devleti tastamam gerçekleşememiş, temel toplumsal sorunları ve sıkıntıları ferahlatacak reformlar yapılmamıştır. Öte yandan tarihimizde ilk defa olarak Anayasa geniş kitlelere mal olmuştur; toplumun çeşitli kesimleri Anayasal hak ve hürriyetleri öğrenmekte ve benimsemektedir. Benimsenen Anayasal hak ve hürriyetlerle iktidarın politikasının ters düşmesi vicdanlarda infial uyandırmakta, bu hak ve özgürlükleri savunma hareketlerine yol açmaktadır.

Devamı Sayfa 2 de

GÜNDEM

Değerli okurlar,

Büyük işçi direnişini, burjuvazi ve onun iktidarı şiddet ve baskı ile karşıladı. Gerek direniş boyunca, gerek direniş sonrası bunların tutumu; işçilerin karşısına polis ve asker çıkarmak, anayasaya aykırı bir şekilde sıkı yönetim ilân etmek ve giderek işçileri işten çıkarmak şeklinde kendisini gösterdi. Bugüne kadar 115 kişi tutuklanmış, beşyüz kadar işçi işinden çıkarılmıştır. Buna rağmen işçilerin yıldığını gösteren bir belirti yoktur.

İşçi direnişi'nin en önemli sonuçlarından biri, Türkiye'de demokrasinin, artık, işçi sınıfı tarafından savunulduğunu, anayasanın işçilerce anlaşılıp benimsendiğini göstermesi olmuştur. Türkiye'de demokrasinin işçi ve emekçi sınıflar tarafından böylesine savunulması toplumsal hayatımız bakımından çok anlamlı bir ilerlemedir. Anayasal hakların üzerinde burjuvazinin kolayca oynamasını bu durum zorlaştırmış

Devamı Sayfa 4 de

PARTİ YIKICILARI ÇORUM VE ELAZIĞ'DA DA YENİLDİLER

Bir süredir başlamış bulunan TİP İl kongreleri bu hafta da Çorum ve Elazığ kongreleri ile devam etmiştir. Egemen sınıflar ve MDD ci ajan provakatörler tarafından TİP'nin varlığına karşı girişilmiş olan yıkıcı hareket ikî il kongresinde daha püskürtülmüştür.

Önceleri kongreleri basarak sosyalistleri yıldıracaklarını sanan MDD ciler merkez yürütme kurulunun yerinde kararları ve karşılarında dağ gibi inanmış partilileri görünce bu işi başaramıyacaklarını anlamış olacaklar ki Çorum ve Elazığ kongrelerinde olay çıkartmak cesaretini gösteremediler.

Çorum kongresinde ayrıca bir önerge ile 14-15-16 Haziran şanlı Türkiye İşçi Sınıfı direnişinde ölen ve yaralananlar için bir dakikalık saygı duruşu yapılması ve DİSK'e kongrece bir dayanışma teli çekilmesine oy birliği ile karar verildi.

EMEK HAKKINDA 5 KAVUŞTURMAYA BİRDEN BAŞLANDI

EMEK Aylık Derginin birinci, ve Haftalık Yayın'ın altıncı sayısı hakkında beş kovuşturma birden başlamış, bu arada aylık derginin kovuşturma konusu olan sayısı Ankara 10. Asliye Ceza Mahkemesi kararıyla toplattırılmıştır.

Açılan kovuşturmalar sonunda EMEK sorumluları hakkında istenen ceza en az ondört en fazla otuziki yılı bulmaktadır.

Son kovuşturmalarla birlikte her dört EMEK'ten biri hakkında dava açılma alışkanlığının devam ettiği görülmektedir.

Öte yandan Hüseyin ERGÜN hakkında açılmış olan «Hükümetin Manevî Şahsiyetine Hakaret» davasına Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesinde devam edilmiş ve dava savunma için 13. Temmuz. 1970 tarihine ertelenmiştir.

TİP Genel Başkanının Muhtırası

Baştarafı Sayfa 1 de

İşçi Direnişi

Zaten kısıtlı olan işçi haklarını daha da kısıtlama yolundaki tasarının hızla meclisten geçirilmesi bardağı taşırmıştır.

İstanbul ve Kocaeli illerindeki son işçi hareketlerini bu geniş sosyal ve Anayasal açılardan görüp değerlendirmek gerekir. Esasen düşük olan hayat seviyesine ilâveten, yükselen fiatlar, artan geçim sıkıntısı, her an işini kaybedip büyük işsizler kitlesine katılmak endişesi işçi sınıfını bunalım içinde tutmaktadır. Mevcut sendika grev ve toplu sözleşme mevzuatının Batıda benzeri bulunmıyan kısıtlamaları, uygulamadaki aksaklıkları, haksızlıkları (yaptırılacak objektif bir tetkik bunları kolayca ve apaçık ortaya çıkaracaktır) esasen devamlı şikâyetlere ve huzursuzluklara sebep oluyordu. Bunları düzeltici bir kanun getirilmesi beklenirken, sendikal hak ve hürriyetleri büsbütün kısıtlayıcı, hatta yokedici nitelikte hükümler koyan tasarının Meclisten süratle geçirilmesi bardağı taşırmıştır.

İşçi Direnişi Ayaklanma değildir

Bu noktada şu hususu da önemle belirtmek isteriz. Kocaeli ve İstanbul'da yeralan olayları iktidarın bir «ayaklanma» olarak tanımlaması külliyen yanlıştır. Ayaklanma, silâhsız bir protesto yürüyüşü ile yapılmaz. Olaylar, güvenlik kuvvetlerinin ölçüsüz ve isabetsiz müdahalelerine karşı tepki olarak başgöstermiştir. İşçilerden ateşli silâh kullanan, kurşun atan olmamıştır. Emniyet kuvvetleri ise bunu mükerreren yapmış, üç kişi vurularak ölmüş, birçok sayıda işçi de kurşun yarası almıştır. Kitle hareketleri ve yaralama, ölüme sebebiyet verme, resmi ve özel bina tahribi olayları son yıllarda defalarca vukû bulmuştur (örneğin Konya, Kayseri, İstanbul-Taksim'de-), ama iktidar bunları bir «ayaklanma» saymamış, olağanüstü değil, yeterli olağan tedbirleri bile almamıştır. Ayrıca kitle hareketlerinin bir «ayaklanma» sayılabilmesi için, söz konusu hareketlerin şiddet yolu ile siyasi iktidarı, hiç değilse idarenin bir kesimini ele geçirme ve yeni bir idare kurma amacına yönelmiş olması gerekir. Bir hareketin «ayaklanma» olup olmadığının kıstası budur. Kocaeli ve İstanbul'daki işçi hareketlerinde asla bu amaç ve nitelik yoktur. Anayasa teminatı altındaki sendikal hak ve özgürlükleri gerçekten ortadan kaldırıcı yeni kanun tasarısının kanunlaşmasını önlemek üzere girişilmiş bir protesto hareketi söz konusudur. «Kanun çıkınca Anayasa Mahkemesi'ne müracaat edilip iptali istenebilirdi» demek, protesto hareketinin gereksizliğini ispat etmez; zira davanın görülüp karara bağlanması birkaç yıl sürebilir ve bu müddet zarfında kanun yürürlükte olacağı için Anayasaya aykırı işlemler gerçekleşir. Türk-İş dışındaki sendikalar tarumar olurdu.

Sıkı Yönetim İlânı Hukuka Aykırı ve İsabetsiz Bir Karardır.

Bir ayaklanma mevcut olmadığına göre ayaklanma gerekçesine dayanılarak verilen sıkı yönetim ilânı kararı hukuken meşnetsiz ve isabetsiz bir karardır. Ayrıca, Partimizin İstanbul İl Merkezi ile bazı ilçe merkezlerine Sıkı Yönetim Komutanlığı emriyle girilmesi, ve il merkezinde o sırada bulunan dokuz partilinin alınıp götürülmesi Anayasal demokratik rejimi özünden zedeliyen bir harekettir. Gözaltına alınanlardan çoğunun, kanuni süre olan 24 saati çok geçtiği halde hakim karşısına çıkarılmamış olması, avukatlarıyla görüştürülmemesi, hatta avukatlarının bir süre gözaltına alınmaları ve bir kısmının polis karakollarında insanlık dışı işlemlere maruz bırakılması aynı doğrultuda hareketlerdir. Sıkı Yönetim, bazı olağanüstü yetkileri haiz bir yönetim biçimi olsa dahi, Anayasa düzeni içinde bir yönetimdir ve Anayasanın 8. maddesi gereğince Anayasa hükümleri ile bağlıdır. Anayasanın 56. maddesine göre siyasi partiler demokratik hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır ve 11. maddesine göre de milli güvenlik sebebiyle dahi demokratik hak ve hürriyetlerin özüne dokunulamaz. Kaldı ki, Anayasaya aykırılığı su götürmez şekilde ortada olan 1940 tarihli Örfi İdare Kanunu dahi Sıkı Yönetim Komutanlığına siyasi parti merkezleri ile ilişkin olarak böyle bir yetki tanımamıştır. Yeni Anayasamız ise bu konuyu açıklığa kavuşturarak, siyasi partilerle ilgili her türlü işlemleri ve kovuşturmaları Anayasa Mahkemesine bırakmış ve onun adına ancak Cumhuriyet Başsavcılığını takibata yetkili kılmıştır.

Bu nedenlerle, Anayasanın kabulünden yaklaşık olarak 30 yıl önce, İkinci Dünya Savaşı ve tekparti şartları içinde çıkartılmış olan Sıkı Yönetim Kanununa dayanılarak Anayasa hükümlerine açıkça aykırı ve demokratik hayatı özünden zedeleyici hareketlere asla cevaz yoktur.

Sendikalar Kanununda Yapılmak İstenen Değişiklik, Sendikal Hak ve Hürriyetleri Yoketmektedir.

Burada 274 sayılı kanunu tadil tasarısının ayrıntılı tahliline girişecek değiliz. Yalnız şu noktayı önemle belirtmek isteriz ki, sorun, iki sendika konfederasyonu arasında bir rekabet ve bunun doğurduğu olaylar sorunu değildir. Sorun, Türkiye'de Anayasa teminatı altındaki sendikal hak ve hürriyetlerin korunması sorunudur. İlgili iki konfederasyon da herhangi iki sendikal kuruluş değildir; birbirinden ayrı sendikacılık anlayışını ve sendikacılık politikasını temsil eden kuruluşlardır. Bu yeni kanunların mahzurları aşağıdaki noktalarda özetlenebilir :

1 — Anayasanın 46. maddesi, bütün sendikaların serbestçe kurulmalarını ve tam bir özgürlük içinde demokratik esaslara göre çalışmalarını öngörür. 274 Sayılı Kanunu tadil tasarısı ise bu serbestliği ve sendikaların demokratik niteliğini büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Federasyon ve Konfederasyonların kuruluşu için ilgili işkolunda çalışan işçilerin en az 1/3'ini temsil etmeleri şartının kabulü ve işkolunda toplu sözleşme yapma hakkının bu temsil yeteneğini haiz sendikalara verilmesi, yalnız mevcut ve müktesep hakları bulunan iki konfederasyondan birinin tasfiyesine yol açmakla kalmıyacak, yeni federasyon ve konfederasyonların kurulmasını da fiilen imkânsız kılacaktır. Sendikal hayat tek bir kuruluşun tekelinde olacak ve bu kuruluş bütün sendikalar üzerinde sultasını fiilen kurabilecektir. Uluslararası kuruluşlara katılabilecek de yalnız bu kuruluşun imtiyazı olacaktır. Anayasaya aykırılık açık ve kesindir.

2 — Genel hukuk kurallarına göre kanunların makabline şumûlü olmaz ve müktesep haklar korunur. Oysa, müktesep hakları mahfuz tutan hükümler getirilmediği için, mevcut iki konfederasyondan biri tasfiye olunacak, yani kanun, genel kaideye aykırı olarak geriye doğru da işler olacaktır. Kaldı ki, örnek alındığı iktidar çevrelerince daima tekrarlanan Batı demokrasilerinde mevcut işçi kuruluşlarından birinin diğeri lehine kanunla tasfiyesi görülmüş şey değildir. Çeşitli seviyelerdeki sendikalar fiili çalışmaları ve işçiye hizmetleriyle güç ve üstünlük kazanırlar.

- TİP iktidarın Anayasa'ya aykırı

3 — Söz konusu tasarının, Anayasaya olduğu kadar, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Milletlerarası Çalışma Teşkilâtının Anayasası, 98 numaralı Milletlerarası Çalışma Teşkilâtı Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Yasasının temel ilkeleri ve teamüle de aykırı olduğu yetkili bilim adamlarınca açıkça belirtilmiştir.

4 — Yeni tadil tasarısı önemli demokratik kurumlar olan işçi birliklerini ortadan kaldırmaktadır. Ayrıca, üyelikten ayrılmayı güçleştiren, işçiye mali külfetler yükleyen kötü kullanılmaya açık bir usûl getirmekte, dolaylı yoldan üyelikten ayrılma serbestliğini kısıtlamaktadır.

5 — Bu tasarılar kabul olunsa dahi, büyük ölçüde tatbik kabiliyeti olmıyacaktır. Toplumların objektif gelişme kanunları, tarihsel gelişmelerinde eriştikleri aşamanın objektif şartları pozitif hukuk kurallarından ve hüktümlerinden daha ağır basar. İkincisi birinciye uygun düşmedi mi, toplumsal gelişmede tıkanıklığa sebep olur ve toplumda bunalım, çalkantı, direnişler artar. Türkiye'de işçi sınıfı hızla bilinçlenmekte, demokratik hak ve hürriyetlerine sahip çıkmaktadır. Bu gelişme, bütünüyle toplumsal gelişme ve değiş-

menin ayrılmaz bir parçasıdır, bu nedenlerle de yasal yasaklamalar ve kısıtlamalarla önlenemez. İktidarlar toplumun objektif gelişmesine ve şartlarına ters düşmeyen bir politika uyguladıkları ölçüde başarılı olurlar.

6 — Söz konusu tasarılar aceleye getirilmiştir. Kamu oyunca, toplumun ilgili kurumlarınca yeterince bilinmeden süratle Meclisten geçirilme yoluna gidilmiştir. Örneğin, üniversitelerin konuyla ilgili bilim kurumlarının mütalâası alınmamış ve tasarı gerek bu kurumların, gerekse Partimizin eline çok geç geçmiştir.

Bütün bu nedenlerle, 274 sayılı Kanunu değiştiren tasarı Senatodan da geçtiği takdirde, yetkinizi kullanarak bu kanunları veto etmenizi ve bu suretle söz konusu kanunların yeterince incelenip gerekli tadilâtın yapılabilmesi için zaman kazandırmanızı önemle arz ve teklif ederiz.

Güney - Doğu Anadoludaki Komando harekâtı

Komando Harekâtı, Normal Bir Kaçak Silâh ve Suçlu Arama Olayı Değildir.

İktidarın baskı ve şiddet politikası usûllerini arttırmaya yöneldiğinin diğer bir

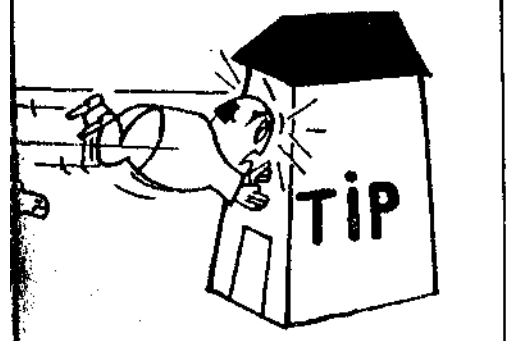

...nun iptali için, Anayasa Mahkemesine başvurdu -

önemli belirtisi, Güney-Doğu illerinde kaçak silâh ve suçlu arama bahanesiyle girişilen komando hareketleridir. Kasaba ve köylere baskınlar yapılmış, oralardaki yurttaşlarımız, ne Anayasamız hükümleriyle, ne de genel demokratik hak ve hürriyetlerle asla bağdaşmıyan muamelelere maruz bırakılmıştır. Askeri komandoların aniden kasaba ve köyleri kuşatması, bazı hallerde ilçeyi uçaksavar toplarıyla çevirmesi, yurttaşların nezarete alınması, dövülmesi, fiziki işkence niteliğindeki hareketlere ve haysiyet kırıcı muamelelere maruz bırakılması normal bir silâh ve kaçak suçlu arama kapsamına girebilecek olaylar değildir. Anayasanın, kişi dokunulmazlığını ve kimseye eziyet ve işkence yapılamıyacağını, hatta insan haysiyetiyle bağdaşmıyan ceza dahi verilemiyeceğini amir 14. maddesi ve kişi ve konut dokunulmazlığını teminat altına alan 15 ve 16. maddeleri hükümleri ihlâl edilmiştir. Yine Anayasanın, kamu düzeni ve millî güvenlik gibi sebeplerle de olsa bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunulamıyacağı konusundaki 11. madde hükümleri de açıkça çiğnenmiştir.

Komando Harekâtının Bu Bölgede Bu Çeşit Usullerle Yürütülmesinin Sebebi Bu Bölgedeki Yurttaşların Etnik Özellikleriyse, Bu, Anayasaya Aykırı Bir Tutumdur.

Ülkemizin diğer bölgelerinde uygulanmıyan bu çeşit silâh ve kaçak suçlu arama usûllerinin Güney-Doğu bölgesine reva görülmesi de dikkat çekicidir. Kaçak silah ve suçlu yalnız bu illerde mi vardır? Niçin bir ayırım yapılıyor ve diğer illerde kullanılan arama-tarama usulleriyle yetinilmiyor? Bu noktada, Güney-Doğu illerimizde Türkçe'den gayrı bir dil, çoğunlukla Kürtçe, daha az sayıda Arapça konuşan ve farklı etnik özelliklere sahip yurttaşlarımızın yaşadığı hususu, düşündürücü bir unsur olarak ortaya çıkıyor. Eğer bu Anayasa dışı muamelelerin gerekçesi bu ise, o zaman da yine Anayasanın dil, ırk, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin bütün yurttaşların kanun önünde eşit oldukları hükmünü getiren 12. maddesi özünden ihlâl edilmiş oluyor. Devletin ve milletin bütünlüğü, bu çeşit ayırımlar yapıp, milleti meydana getiren etnik topluluklara baskı ve şiddet usulleri uygulamakla sağlanamaz; tam tersine, devlet ve milletin bütünlüğü zedelenmiş; bölünmelere müsait sosyo-psikolojik zemin hazırlanmış olur. Çünkü yurttaşların devlete bağlılıkları, vefası, ancak eşitlik, özgürlük, kardeşlik, hakkaniyet ortamında oluşup gelişir; baskı, şiddet usulleri, tefrik gözeten haksız muameleler ise ancak hınç ve direniş doğurur. Bu bakımdan da Güney-Doğu illerine reva görülen baskı ve şiddet usulleri, komando baskınları, Anayasanın devletin bütünlüğü hükmünü koyan 3. maddesine aykırıdır.

20. yüzyılın üçüncü çeyreğinde dünya devletleri arasında ve devletler içinde barış ve sükûnun temel şartlarından biri milletlerin ve halkların eşitlik ve özgürlük içinde içinde yaşıyabilmelerinin sağlanmasıdır. Modern milletlerin büyük çoğunluğu çeşitli halklardan, etnik gruplardan, dinsel topluluklardan meydana gelmedir. Türkiye de böyledir. Bunlardan birinin diğerlerinin üzerine baskı yapması, imtiyazlı durumda olması, hem devlet birliği ve bütünlüğünü zedeliyen sonuçlar doğurur, hem de çağımızın insanlık, özgürlük ve eşitlik anlayışına, İnsan Hakları Beyannamesine aykırı düşer. Bizim Anayasamız da eşitlik, özgürlük ve kardeşçe yaşama şartlarını yaratacak hükümler getirmiştir. Anayasamızın 54. maddesi «devlete vatandaşlık bağlarıyla bağlı herkes Türk'tür» der. Devlet açısından Türk'ün tarifinde «vatandaşlık bağı ile bağlı» olmaktan başka bir kıstas, sosyolojik ve ırki kıstaslar koymamıştır. 3. maddesi Türkçe'nin resmi dil olduğunu belirtmekle yetinir. Bunun dışında, herkes bildiği dili konuşup yazmakta serbesttir. Ayrıca 12. maddesi dil, din, mezhep, ırk (yani sosyolojik ve ırki ayırımlar) gözetilmeksizin herkesin kanun önünde eşit olduğunu beyan eder. Yine Anayasamızın 129. madesi plânlı kalkınmayı öngörür, plânlı kalkınma ise bölgelerarası dengeli kalkınmayı da içerir.

Anayasanın bu hükümleri ışığında Doğu ve Güney-Doğu illerindeki duruma bakıldığında, bu bölgenin iktisaden daha geri ve daha fakir bir durumda olduğu, bölge halkının Kürtçe konuşup yazma hak ve özgürlüğünün kısıtlandığı ve bu iller halkına başka bölgelere uygulanmıyan ve Anayasa hükümleriyle telifi mümkün olmıyan usul ve muameleler uygulandığı görülür. Bu durumdan şikâyetleri ve Anayasal hak ve özgürlüklerin uygulanması, baskıların kalkması, bölgenin kalkındırılıp refaha kavuşturulması isteklerini devletin bütünlüğünü bölücü kürtçülük hareketleri saymak; bir objektiflik ve hakşinaslık görüşü içinde ve Anayasaya bağlı olarak bu şikâyet ve istekleri hakkı bulan ilericileri ve sosyalistleri yine «bölücü» ve «dışarıya bağlı müfsitler» olarak nitelendirmek temelinden yanlış bir düşünüş ve değerlendirmedir. Böyle bir zihniyetle yürütülecek bir iç politika, devletin birliği ve bütünlüğünü ve iç huzuru sağlama ve muhafaza etme şöyle dursun, tam tersi durumların meydana gelmesine yolaçar. Birlik ve bütünlük, eşit, adil ve özgür şartlar içinde gönüllerde köklendiği ölçüde sağlam temellere oturur; baskı, şiddet usulleriyle, tefrik gözeten muamelelerle değil.

Anayasaya aykırı bazı tutumlar

İktidar, Hukuk ve Anayasa Dışı Suçlamalara Gitmekte, Bu Yönde Tedbirler Tezgâhlamaktadır.

Anayasamızda nelerin yasaklandığı açık ve somut belirtilmiştir; bunların dışında aşırı olan ve olmıyan sağ ve sol diye bir ayırım ve tanımlama yoktur; bu subjektif bir değerlendirmedir ve hukuki hiçbir değer taşımaz. Anayasa Mahkemesi de 141 ve 112. maddelerle ilgili kararının gerekçesinde cebir ve şiddet yolu ile iktidara gelmeye ve veya iktidara geldikten sonra cebir ve şiddet yolu ile iktidarda kalmaya matuf örgütlenmelerin yasaklanmış olduğunu belirtmiştir. Sübjektif ayırımlar ve tanımlamalarla «aşırılık» ve «bölücülük» kararlarına varıp uygulamalara geçmek veya geçmeyi tasarlamak, hukuki mesnedi olmıyan, keyfi ve Anayasaya yüzde yüz aykırı davranış ve tasarruflar olmaktan başka bir mana taşımaz.

Bu vesile ile şunu da belirtmek isteriz ki, Anayasamızın lâikliğe ilişkin hükümleri sayısız defalar (zaman zaman kitle hareketleriyle ve hemen hergün basında çıkan yazılar ve camilerde verilen vaazlarla) ihlâl edildiği halde, bu konuda etkin önleyici tedbirler alınmamakta, «aşırı sağ» a, «teokratik devlet» e karşı olunduğu arasıra beyan edilmekle yetinilmektedir. AP iktidarı ise, iktidarı aldığı günden beri Partimize karşı bir ön yargı ile hareket edip, mesnetsiz, delilsiz suçlamaları, kapatma tehditlerini hükümet erkânı ağzından ve Meclis kürsüsünden pervasızca ve küstahlıkla tekrar edegelmiştir.

İktidarın, Anayasal demokratik ortamı kısıtlama, elinden gelse ortadan kaldırma niyet ve eğiliminde olduğunun diğer bir kanıtı, üniversiteler ve gençlik hareketleriyle ilgili olarak hazırlattığı kanun tasarılarıdır. Gençlik hareketlerinin son aldığı şeklin, baskın, adam kaçırma ve öldürme hareketlerinin tavsip edilecek olaylar olmaması, öneri-

Lütfen Sayfayı çeviriniz

len teklifler için bir gerekçe olamaz. Eldeki mevzuat bu çeşit olumsuz hareketleri önlemek için yeterlidir; ama iktidar, elinde bütün imkânlar bulunduğu halde vurulanların katillerini bugüne kadar bulup çıkarmamış, cezalandırılmalarını sağlamamıştır. Gerçekçi ve geçerli bir üniversite reform tasarısı hazırlayıp Meclislerden geçirtmemiştir. Tersine, iktidar, gençlik hareketlerinin yozlaşmasını, ardından bu çeşit demokratik ortamı kısıtlama tedbirleri getirmek için istemiştir ve körüklemiştir. Geçen dönem hazırladığı tedbirler kanununu, ülkede beliren genel tepki karşısında Meclise getirmeye cesaret edememiştir. Şimdi gençlik hareketleri tasvip edilmez bir yöne kaydırılmış olunca, bunlara karşı halk oyunda olumsuz bir tavır belirince, bundan faydalanarak üniversite özerkliğini, üniversite gençliği ve camiasının demokratik hak ve hürriyetlerini sınırlayıcı tedbirleri kabul ettirip uygulamak istiyor.

İvedilikle alınması gereken tedbirler

Temel Sorunlara Geçerli ve Gerçekçi Çözümleri, Ancak, Sosyalist Bir İktidar Gerçekleştirebilir. Bununla Beraber, Bugün Alınması Gerekli Bazı İlk Tedbirler Vardır.

Yukarıdan beri yaptığımız tahlillerden çıkan sonuç, Türkiye'nin temel ekonomik-sosyal meselelerinin çözümünün artık ertelenemiyeceği bir dönüm noktasına gelmiş bulunmasıdır. Türkiye İşçi Partisi, ancak iktidarın sınıfsal muhtevasında bir değişiklik meydana geldiği, yani işçi sınıfı, yoksul köylü ve bütün emekçi halk kitleleri memleket politikasında örgütlü ve bilinçli güçlerini hissettirip, giderek politik iktidarı kazandıkları zaman Türkiye'nin temel sorunlarına geçerli ve gerçekçi çözümlerin sosyalizm doğrultusunda bulunabileceği görüşündedir. Ve ancak o zaman yabancı askeri üsler ve güçlerden ve emperyalizmin sömürü ve nüfuzundan arınmış tam bağımsız Türkiye gerçekleşebilecektir.

Bununla beraber, bugünkü durumda dahi bunalımın daha da derinleşmesini önlemek üzere acilen alınması gerekli ilk tedbirler olarak aşağıdaki önerilerimizi yüksek takdirinize sunarız :

1 — 274 ve 275 sayılı kanunları tadil tasarıları geri alınmalıdır. Grev ve toplu sözleşme mekanizmasının işleyişini kolaylaştırıcı ve kötü uygulamaları giderici hükümler getirilmeli ve genel grev hakkı tanınmalıdır.

2 — Doğu ve Güney-Doğu illerinde baskı ve şiddet usullerine, ayırım gözeten muamelelere son verilmeli, Anayasal hak ve hürriyetlerin serbestçe kullanılmasına uygun bir ortam yaratılmasının gerekleri yerine getirilmelidir. Bölgenin ekonomik-sosyal kalkınmasının hızlandırılması için etkin ve geçerli tedbirler bir an önce alınmalıdır.

3 — Üniversite özerkliğini, TRT özerkliğini ve sair demokratik hak ve hürriyetlerin kullanılışını hedef alan anti-demokratik kanun tasarıları geri alınmalıdır. Ve böyle tasarılar hazırlayıp geçirtme teşebbüslerinden vazgeçilmelidir.

4 — Halen, parlâmentoda grubu bulunan partiler arasında görüşme konusu olan seçim mevzuatı, bütün oyların ve görüşlerin parlâmentoya rahatlıkla yansımasına imkân verecek tarzda yeniden düzenlenmeli ve milli bakiye sistemi tekrar kabul edilmelidir.

Zira memleketimizdeki politik bunalımın ve parlâmenter sistemin gereği gibi işlememesinin temel nedeni, işçi ve emekçi sınıfların, hâkim sınıflar karşısında bir denge kurmalarının ve parlâmentoda rahatlıkla seslerini duyurmalarının engellenmiş olmasıdır. Bunda bugünkü seçim mevzuatı önemli bir rol oynamaktadır.

5 — Gerçek bir toprak reformu kanunu süratle hazırlanıp Meclisten geçirilmeli, uygulamaya başlanmalıdır.

6 — Tarım işçilerinin çalışma şartları, güvenliği ve hakları kanunla düzenlenmeli ve teminat altına alınmalıdır.

7 — Anayasanın 61. maddesi hükmünü yerine getiren bir vergi reformu yapılmalıdır. Şimdiye kadar getirilen vergi kanunları bu nitelikte değildir; vergi yükünü daha ziyade dar gelirli emekçi kitlelere yükler niteliktedir. Yüksek tarım geliri mutlaka en az diğer gelirler oranında vergilenmelidir.

8 — Çeşitli kredilerin dağılımı, küçük ve orta üreticileri, küçük zanaatkâr ve esnafı tefecinin, tüccarın, ağanın baskı ve sömürüsünden kurtaracak şekilde düzenlenmelidir.

9 — Sosyal huzurun temel unsurlarından biri de, bütün çalışanların insanca yaşamaya yeterli bir gelir seviyesinin altına düşmemeleridir. Memurların adaletli bir şekilde terfihini sağlarken bu husus gözetilmeli ve devlet işlerinin rasyonel bir şekilde yürütülmesini sağlıyacak gerçek bir personel reformu yapılmalıdır.

10 — Enflâsyonu ve hayat pahalılığını kontrol altına alacak mali ve iktisadi tedbirler süratle ve etkin ölçülerde alınmalıdır.

11 — Anayasanın amir hükümleri gereğince iktidar, yargı organlarının kararlarına mutlak surette -ve lâfzen, şeklen değil- özünde uymalıdır. Öğretmen kıyımına ve keyfi memur nakillerine son verilmelidir.

12 — Siyasi nüfuzun kötüye kullanma, nüfuz ticareti, idarede yolsuzluklar, rüşvetçilik, vergi ve döviz kaçakçılığı halleri kesinlikle takip edilerek açığa çıkarılmalı, cezalandırılmalı, önlenmelidir.

13 — Başta petrol olmak üzere, bakır boraks ve sair maden zenginliklerimiz behemahal kamulaştırılmalıdır.

Özel sektörcü felsefesi, programı ve politikasiyle AP'nin memleketin temel yapısal sorunlarına ve bunlardan doğan diğer sorunlara geçerli ve devamlı çözümler getirebileceği kanaatinde değiliz. Ne var ki, Anayasa organlarının, kamu oyunu etkileyen kurumların ve Anayasal hak ve hürriyetlerin kullanılışı ile verilen mücadelelerin demokratik baskısıyla AP iktidarı yukarıda sıraladığımız başlıca tedbirleri ve diğerlerini hiç değilse belli şekil ve ölçülerde almaya ve uygulamaya itilebilir. Demokratik hak ve hürriyetlerin ve kurumların varlığının sebebi de esasen iktidar üzerinde bu etkileme ve denetimi sağlamaktır.

Baskı, şiddet ve cebre dayanan bir yönetime kayılması hiçbir temel meseleyi halletmez, hüsranla sonuçlanmaya mahkûmdur, ama bu arada memleketi bir takım badirelere de sürükliyebilir. Memleketimizin bugün içinde bulunduğu politik, ekonomik ve sosyal açmazdan, bunalımdan kurtulabilmek, Anayasa çerçevesi içinde demokratik hayatın gelişerek devamını sağlıyabilmek üzere Devlet başkanı olarak söz konusu tedbirlerin alınması yönünde ağırlığınızı koymanızı içtenlikle dileriz.

Saygılarımızla,
Şaban Yıldız
Genel Başkan

EMEK

AYLIK DERGİ

2. SAYI
TEMMUZ 1970
ÇIKTI

BU SAYIDA OKUYACAĞINIZ YAZILAR

— AYIN OLAYLARININ EMEK AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.
— ALPAGUT LİNYİT İŞLETMESİ İŞGALİNİN BİRİNCİ YILDÖNÜMÜNDE / KURTHAN FİŞEK
— YAPISAL DİNAMİK SORUNLARININ ELEŞTİRİSİ / M. KUTLAY
— YEDİ YILIN ARDINDAN CEZAYİR : KAPİTALİZM Mİ, SOSYALİZM Mİ? / HENRİ ALLEG

GÜNDEM

Başı Sayfa 1 de

bir. İşçi direnişiyle, egemen sınıfların kendi aralarındaki çelişmelerle küçük burjuva bürokrasisiyle burjuvazi arasındaki çelişmenin demokratik hayatın devamı bakımından önemi daha geri planlara itilmiştir. Bu önemli ilerleme, bütün ilericilere demokrasi mücadelesinde daha ağır görevler yüklemektedir. Çünkü, hâkim sınıfları, emekçilerin anayasaya böylesine sahip çıkmaları ürkütmüştür. Bu da, demokrasi savaşına hız verilmesini gerektirmektedir. Bu konuda Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Şaban Yıldız'ın Cumhurbaşkanına verdiği ve ümümü öteki sütunlarımızda bulacağınız muhtıra, olumlu adımların bir yenisidir. TİP'in öteden beri verdiği demokrasi savaşının bir devamı olan bu muhtırayla, Türkiye İşçi Partisi demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelemizin öncüsü olduğunu bir kez daha göstermiştir. Bütün ilericilerin, bu demokrasi ve anayasa mücadelesinde Türkiye İşçi Partisi'nin yanında yer alması kaçınılmaz bir görevdir.

EMEK Haftalık Yayın * EMEK Dergisinin Ekidir.
8 Temmuz 1970; Sayı : 7
Fiatı : 25 Krş.

Dizgi ve Baskı : Baylan Basım ve Ciltevi
Adres : Süleyman Sırrı Sokak 2/8 Yenişehir — ANKARA

GİDECEĞİ YER :